

Mi a teendő súlyos
ipari baleset
esetén?

MÁNDOK VÁROS LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNYA

A KIADVÁNY AZ ÖN TÁJÉKOZTATÁSÁT SZOLGÁLJA:

- a környezetében működő veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemekről,
- a veszélyes tevékenységekről és a lehetséges súlyos balesetekről,
- a bekövetkezett súlyos baleset elleni védekezés szabályairól.

Készítette:

**Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Kisvárdai Katasztrófavédelmi Kirendeltség
a Mándoki polgármesteri hivatal közreműködésével
a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
megbízásából**

TÁJÉKOZTATÓ
A SÚLYOS IPARI BALESETEK ELLENI VÉDEKEZÉSRŐL
 A megelőzés és a védekezés közös érdekünk!

A VESZÉLYEK

A gazdaságban jelen lévő veszélyes anyagok tárolása, feldolgozása, felhasználása magában hordja a súlyos ipari balesetek kialakulásának kockázatát. Szerencsére ilyen súlyos balesetek ritkán fordulnak elő.

MEGELŐZÉS + TÁJÉKOZTATÁS = BIZTONSÁG

Az uniós normákat (Seveso III. Irányelv) rögzítő veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló katasztrófavédelmi törvény a súlyos ipari balesetek megelőzését és a balesetek káros következményeinek csökkentését célzó intézkedéseket vezetett be hazánkban. A törvény a KATASZTRÓFAVÉDELEM feladatává tette a súlyos balesetek elleni védekezéshez kapcsolódó állami feladatok irányítását és azok ellátásának biztosítását.

A katasztrófavédelmi törvény az ipari üzemek vezetői kötelességévé teszi az üzemben jelenlévő veszélyes anyagokkal kapcsolatos kockázatok felmérését, a reálisan feltételezhető súlyos balesetek bekövetkeztekor jelentkező hatások meghatározását, a lakosság és a környezet védelmének érdekében a szükséges üzemi megelőző intézkedések megtételét. Ezen információt a veszélyes üzem BIZTONSÁGI ELMEZÉSE tartalmazza. A veszélyes üzem biztonsági elemzése NYILVÁNOS, a Mándok város Polgármesteri Hivatalában mindenki számára hozzáférhető.

FONTOS KÖVETELMÉNY, hogy az üzemeltető köteles minden tőle elvárhatót megtenni a súlyos balesetek megelőzésére, és a kialakult balesetek üzemben belüli hatásainak mérséklésére.

Egy bekövetkező váratlan esemény kezelésére a település polgármestere – a hivatásos katasztrófavédelem helyi szervével együttműködve – KÜLSŐ VÉDELMI TERVET készít, amely meghatározza a lakosság, az anyagi javak és a környezet védelmével kapcsolatos feladatokat, a végrehajtásukkal összefüggő feltételeket, erőket és eszközöket.

Közös érdekünk, hogy Ön megismerje a környezetében jelenlévő veszélyforrásokat, a mentőerőkkel együtt tudjon működni saját és környezete biztonsága érdekében.

Ezért a jogszabály előírja, hogy : „**A hatóság a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem által veszélyeztetett település polgármesterének közreműködésével tájékoztató kiadványt készít.**

A kiadvány nyilvánosságra hozataláról a polgármester gondoskodik.”

Veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleset esetén motoros sziréna hangja riasztja, illetve tájékoztató eszköz (elektromos, mobil) a lakosságot.

Amikor a jelzést meghallja:

- munkahelyén vezetője intézkedései alapján cselekedjen,
- ha az utcán közlekedik, a lehető legrövidebb úton menjen haza (ha csak a hatóságtól erre vonatkozóan hangosbemondón keresztül, vagy más módon ellentétes utasítást nem kap).

MIT KELL TENNI, HA SÚLYOS IPARI BALESET TÖRTÉNIK?

Ha otthonában tartózkodik a következők szerint cselekedjen!

A HELYES MAGATARTÁSI SZABÁLYOK

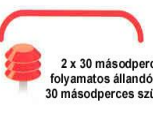

	A baleset bekövetkeztéről szirénajel tájékoztatja.		Menjen a legmagasabban fekvő, a veszélytől ellentétes oldalon lévő helyiségbe!
	Keressen védelmet otthonában vagy más megfelelő helyen!		Kapcsolja be a rádiót és a televíziót, hallgassa a közleményeket!
	Csukja be az ajtókat és az ablakokat!		Ne dohányozzon, kapcsolja ki a gáztűzhelyt és a nyílt lánggal üzemelő készülékeket!
	Kapcsolja ki a szellőző és klímarendszert!		Szellőztessen miután a szirénajel a helyzetet veszélytelennek nyilvánította!

A SZIRÉNAJELEK

RIASZTÁS – 120 másodperces folyamatos emelkedő és mélyülő szirénahang

 <p>2 perces emelkedő és mélyülő szirénahang</p>		<p>Jelentése: VESZÉLY!</p> <p>120 másodpercig tartó, váltakozó hangmagasságú, folyamatos szirénahang jelzi a közvetlen veszélyt.</p> <p>Ekkor el kell hagyni az utcákat, a közterületeket és menedéket kell keresni.</p>
---	---	---

VESZÉLY ELMÚLT – 2 x 30 másodperces folyamatos állandó hang, közte 30 másodperces szünettel

 <p>2 x 30 másodperces folyamatos állandó hang 30 másodperces szünettel</p>		<p>Jelentése: A VESZÉLY ELMÚLT!</p> <p>2 x 30 másodpercig tartó, egyenletes hangmagasságú szirénahang, a jelzések közötti 30 másodperces szünettel, amely jelzi a veszély elmúltát.</p>
--	---	--

A fenti sziréna jelek nem tájékoztatnak a veszély típusáról, a szükséges ellenintézkedésekről, a védekezésre vonatkozó részletes információkról, ezért kiegészítő utasításokat rádióból és televízióból kaphat.

További felvilágosítás az Internetről vagy a katasztrófavédelem honlapjáról www.katasztrofavedelem.hu, illetve a település hangos tájékoztatásából szerezhető be.

TÁJÉKOZTATÓ
A TELEPÜLÉST VESZÉLYEZTETŐ ÜZEMRŐL ÉS A LEHETSÉGES SÚLYOS
IPARI BALESETEKRŐL

A VESZÉLYES ÜZEM ADATAI

A cég neve és címe:

Transit-Speed Kft.:
 4625. Záhony, Rákóczi u. 16.

A telephely neve és címe:

Transit-Speed Fuvarozó és
 Kereskedelmi Kft.
 4644. Mándok, Jókai u. 045/03 és
 045/13 hrsz.

A külső tájékoztatásért felelős személy:

Ifj. Szabó Ferenc ügyvezető
 ☎: 45/435-012;

Az üzem a 219/2011. (X. 20.) Korm. rendelet alapján, alsó küszöb értékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem

A VESZÉLYES TEVÉKENYSÉGEK ÉS JELENLÉVŐ VESZÉLYES ANYAGOK

SEVESO OSZTÁLY	JELENLÉVŐ MAXIMÁLIS MENNYISÉG [tonna]	FELSŐ KÜSZÖBÉRTÉK [tonna]
Nevesített veszélyes anyagok: 2. Ammónium-nitrát (H272) (ammónium-nitrát, ammónium-nitrát alapú műtrágya)	változó	5.000

Az üzemben folyó veszélyes tevékenység:

A SEVESO hatálya alá tartozó veszélyes anyagok közül 34%-os ammónium-nitrát alapú műtrágya (AN2) található meg a telephelyen nagyobb mennyiségben (max. 500 kg-os big-bag zsákokban tárolva), valamint az AN4-es típusú, selejtté vált műtrágya legfeljebb 500 kg mennyiségben.

Az egységcsomagokban történő tárolás (pl. kaucsuk) mellett ömlesztett áru (pl. NPK műtrágya) raktározására is van lehetőség, illetve kapacitás.

Az egyes anyag típusokra nincs állandóan kijelölt rakodási helyiség, mindig az aktuális rakodási és helyigény, valamint a tárolandó anyag minősége és mennyisége alapján dől el, hol kerül betárolásra a szállítmány.

Jelenlévő veszélyes anyagok: ammónium-nitrát

A veszélyes anyagok tulajdonságai: Szilárd halmazállapotú (legfeljebb 6 mm átmérőjű szemcsék), fehér-szürkés v. barnás színű,

Tűzveszélyességi osztály: E

Tűz vagy hő hatására 130 C° (170 C°) fölötti hőmérsékleten minden ammónium-nitrát tartalmú műtrágya lassan elbomlik, közben egészségre ártalmas gázok keletkeznek. Az összetett műtrágyák némelyikének bomlása a gyújtóforrás eltávolítása után önmagában is folytatódhat (felizzás, „szivarégés” következtében). A szilárd vagy folyékony éghető anyagokkal (pl. gázolajjal) szennyezett ammónium-nitrát tartalmú műtrágyák detonáció (iniciálás) hatására robbanóképessé válhatnak.

Minden ammónium-nitrát tartalmú műtrágya sűrűsége nagyobb a víznél és lesüllyed benne. A vízben – legalább részben – lassan oldódnak.

A műtrágyák felizzásakor („szivarégés”) nagy mennyiségű forró gáz képződik. Ez nagyrészt vízgőzből áll és rendkívül mérgező nitrozus gázokat (nitrogén-monoxidot és nitrogén-dioxidot), valamint esetenként klórt és hidrogén-kloridot tartalmaz. A gázok belélegzése után több óra múlva tüdőödéma alakul ki. Vigyázat, a kezdeti mérgezőkép alapján sokszor nem lehet megállapítani a mérgezés súlyosságát! Ezért a gőz belélegzése után mindene esetben orvosi vizsgálatra van szükség. Tünetek: köhögés, légszomj.

A BALESET LEHETSÉGES HATÁSAI ÉS AZOK ELHÁRÍTÁSA

340 méteres zóna (lakott területet érint)

280 méteres zóna (üzemben okoz károkat)

Az esetleges súlyos ipari baleset során kialakuló egészség-, esetleg környezetkárosító hatások: Ammónium-nitrát tüzeiben keletkezett nitrogén-oxidok hatásai:

Hatás megnevezése	Kimenekítési zóna		Tájékoztatási zóna	
Hőhatás	12,5 kW/m ²	-	4 kW/m ²	-
Túlnyomás	100 mbar	-	20 mbar	-
Mérgezés	1%-os halálozás indoor esetben (épületben belül tartózkodókra)	280 m	1%-os halálozás outdoor esetben (szabadban tartózkodókra)	340 m

Személyi sérülések:

Az üzemi baleset következtében kialakuló mérgező anyag levegőbe kerülése által: Mándok város érintett lakosait (Kossuth L.u.) - 340 méteres zóna - a szabadban tartózkodás során, a mezőgazdasági területen munkát végzők és a közlekedési eszközökön tartózkodók körében fordul elő.

Az elzárkóztatás:

A kiáramló mérgező gázfelhő keletkezése esetén a Biztonsági Elemzés alapján az érintett területen élőket és az ipari létesítmények területén tartózkodó személyek felé intézkedni kell, hogy saját ingatlanjaikban, az üzem területén található létesítményekben zárkózzanak el.

Építménykárok:

A robbanás lökéshulláma nem éri el a lakóépületeket.

A veszélyes üzem veszélyhelyzeti tevékenysége, és az elhárításban érintett felelős személyes, szervezetek, azok felkészültsége és felszereltsége:

Az üzem, a területén bekövetkezett rendkívüli eseményeknél a kár (emberélet, anyagi érték) lehető legkisebb mértékre történő korlátozása, az alapvető feladat a tűz vagy robbanás megakadályozása, a szikrát okozó tevékenység kizárása tüzek esetén a feladat a mielőbbi tűzoltás.

Az elhárítási tevékenység elsődleges irányítója: Ügyvezető, Főmérnök, Termelésvezető

Ha az üzemi baleset egyszerű beavatkozással nem szüntethető meg, és az ammóniumnitrát égése, robbanása bekövetkezik, a mentésvezető elrendeli a kárelhárításban résztvevő szervek riasztását.

A védekezésben részt vevő üzemi dolgozók a védekezésre megfelelően kiképzett szakemberek, akik a riasztást követően a bekövetkezett események helyszínén aktívan be tudnak kapcsolódni a mentésbe. Technikai felszereltségük az üzem területén bekövetkezett balesetek elhárítására alkalmas.

AZ ÜZEMELTETŐK NYILATKOZATA A SÚLYOS BALESETEK MEGELŐZÉSÉRE

Az ipari balesetek megelőzése.

Minden bekövetkezett baleset, sérülés és baleset kivizsgálása.

Olyan üzemzavar-elhárítási szervezet működtetése, amelyek segítségével az üzem területén vagy azon kívül a tevékenységgel összefüggő veszélyes helyzeteken úrrá tud lenni.

Egészséget nem károsító foglalkoztatás és higiéné biztosítása.

Tüzek megelőzése és felkészülés a tüzek hatékony oltására.

Környezet védelme.

Üzem tevékenységének olyan irányú befolyásolása, hogy az megfeleljen a mindenkor hatályos biztonsági rendelkezéseknek, ill. a jó ipari gyakorlatnak.

**TÁJÉKOZTATÓ
A TELEPÜLÉS KÜLSŐ VÉDELMI TERVÉRŐL**

A KÜLSŐ VÉDELMI TERV RÖVID ÖSSZEFOGLALÁSA

A Külső Védelmi Terv a település lakosságának mentése, az anyagi javakban, a környezetben bekövetkező károk enyhítése érdekében végrehajtandó rendszabályok bevezetésére, a végrehajtó szervezetre, a vezetésre, az adatszolgáltatásra vonatkozó intézkedéseket tartalmazó terv.

Tartalmazza: A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezés és a káros hatások csökkentésére irányuló tevékenységeket, a kialakuló helyzetek leírását, a védekezéssel kapcsolatos feladatokat, a védekezésbe bevont szervezeteket, erőket, eszközöket, a lakosság és anyagi javak védelmi érdekében hozott intézkedéseket, a védekezés irányítását, valamint a lakosság tájékoztatásának feladatait.

A bekövetkezett üzemi baleset során veszélyes anyag kerül a levegőbe (ammóniumnitrát).

Üzem által közvetlenül veszélyeztetett lakosság (340 m hatásterület, Kossuth u.): kb. 65 fő

A KATASZTRÓFAVÉDELEM ELSŐDLEGESEN BEAVATKOZÓ, MENTÉSBEN RÉSZTVEVŐ TŰZOLTÓ EGYSÉGEI:

S.sz	Szer, felszerelés	Típus	Riasztási fokozat	Létszám	Távolság km	Von. Idő perc
1.	Záhony/I.	MB 2000	I.	6	16	18
2.	Kisvárda/I.	Renault	I.	6	17	19
3.	Kisvárda/II.	MB 2000	II.	4	17	19
4.	Cigánd/1	MB 2000	II.	4	34	36
5.	Bakta/I.	MB 2000	III.	4	45	47
6.	Máté/I.	MB4000	IV.	5	46	48
7.	Nyírség/II.	MB 4000	IV.	5	62	64
8.	Nyírség/III.	MB 2000	V.	5	62	64

- KÜLÖNLEGES SZEREK:

S.sz	Szer, felszerelés	Típus	Riasztási fokozat	Létszám	Távolság km	Von. Idő perc
1.	Záhony/Vízszállító	Rába Tű3-Tű4	K	1	16	18
2.	Kisvárda/Vízszállító	Rába Tű3-Tű4	K	1	17	19
3.	Szabolcs /KMSZ	Ford	K	2	62	64
4.	Szabolcs/ KML	Land Rover	K	3	62	64

A védekezésbe bevonható települési polgári védelmi szervezetek:

Települési polgári védelmi parancsnokság	10 fő
Infokommunikációs egység	6 fő
Lakosságvédelmi egység	10 fő
Egységügyi egység (elsősegélynyújtó részleg)	11 fő

LAKOSSÁGVÉDELEM MÓDSZEREI

Védekezési feladatok:

- A lakosság riasztása, tájékoztatása a kialakult helyzetről.
- A védekezést irányító szervezet megalakítása, működtetése.
- Intézkedés kiadása a lakosság védelmére.
- Kárelhárítási feladatok végzése (területzárás, sérültek mentése, közművek

helyreállítása)

- Utómunkálatok elvégzése (infrastruktúra helyreállítása, romeltakarítás, stb..)
- Helyreállítás, újjáépítés.

Veszélyhelyzet bekövetkeztekor:

1.) A lakosság riasztása motoros szirénával, tájékoztatása Hörmann típusú tájékoztató rendszeren keresztül a polgármester utasítására történik.

Motoros sziréna telepítés helye: Mándok, Jókai u. 1., Petőfi u. 16.

Elektronikus riasztó-tájékoztató eszköz telepítés helye: Mándok, Szent István tér 3.

Amennyiben elektromos eszköz a riasztásra nem használható, a településen lévő harang félreverésével, illetve gépjárművekre szerelt hangszóró segítségével fogják a lakosság figyelmét felkelteni.

A riasztást követő magatartási szabályok:

- Aki gépjárművel közlekedik, a gépjárművet biztonságosan állítsa le úgy, hogy az ne képezzen forgalmi akadályt!
- Az épületek nyílászáróit zárják be, a szellőztető berendezéseket kapcsolják ki!
- Nyílt láng használatával vagy szikraképződéssel járó tevékenységet szüntessék meg!
- A lakásokat áramtalanítsák!
- Robbanás bekövetkezésekor védekezzenek a lehulló tárgyak, a repülő üvegszilánkok ellen! Amennyiben detonáció hangjának gyanúja merül fel, húzódjanak el az ablakoktól, illetve az üvegfelületek közeléből!
- Keressenek védelmet az épület szilárd belső helyiségeiben!
- Kerüljék a dőlésveszélyes tárgyak közelségét!
- Figyeljék a polgármester, a katasztrófavédelem és a rendőrség hangszórós közleményeit!
- Szükség esetén az országos és helyi médiák közreműködésével is tájékoztatjuk a kialakult helyzetről a lakosságot!
- Készüljenek fel a lakásaik elhagyására!
- A munkahelyen dolgozók illetve intézményekben tartózkodók a vezetők utasításai szerint tevékenykedjenek!
- Lehetőség szerint kísérik figyelemmel, hogy a szomszédjaik és a közelükben tartózkodók a közleményeket, felhívásokat meghallották-e!

A polgármester az üzemtől kapott tájékoztatás alapján dönt arról, hogy a lakosság védelme érdekében milyen lakosságvédelmi intézkedéseket rendel el.

Elzárkózás, kimenekítés akkor rendelhető el, ha katasztrófa esetén a környezetbe jelentősen mérgező-hatású anyag került és rövid idő áll rendelkezésre szervezett kitelepítés végrehajtására.

Sérültek mentése:

A sérültek elsősegélyben részesítését a házi orvos végzi, majd intézkedik a súlyosabb sérültek elhelyezésére, elszállításukat az Országos Mentőszolgálat területileg illetékes mentőállomása(i) végzik.

Elzárkóztatás:

Magatartási szabályok elzárkóztatás elrendelése esetén:

- Az utcán tartózkodók a legrövidebb úton menjenek haza (vagy valamelyik közeli közintézménybe).
- Az otthon tartózkodók a nyílászárókat csukják be, a szellőző részeket ruhával tömjék be. Léghőszigetelő, egyéb szellőző berendezéseiket kapcsolják ki.

- Azokat a járókelőket, akiknek nincs hová menniük, átmenetileg fogadják be.
- Amíg arra engedélyt nem kapnak, otthonaikat a saját érdekükben ne hagyják el.
-

Kimenekítés:

A településen az elzárkóztatott lakosság kimenekítésére akkor kerülhet sor, ha a mérgezőanyag maradandósága a 12 órát várhatóan meghaladja.

Amennyiben az otthonaik elhagyása szükségessé válik mi az, amit feltétlenül vigyenek magukkal.

Személyi „túlélő csomag” tartalma:

- személyi okmányok, készpénz, bankkártya
- 2-3 napra elegendő élelem, legalább 1 liter ivóvíz
- az évszaknak megfelelő ruházat, lábbeli, váltás fehérnemű,
- tisztálkodási eszközök
- rendszeresen használt gyógyszerek
- takaró (hálózsák)
- hordozható rádió

A túlélő csomag tömege lehetőleg ne haladja meg a 20 kg-ot!

A lakásból való távozáskor kapcsolják ki, illetve zárják el a villany, víz és gázvezetékeket és oltás el a kályhában, kazánban a tüzet.

A mozgásképtelen beteg családtagot (amennyiben nem tudják elvinni) a gyülekezési helyen be kell jelenteni, egy visszamaradó családtag felügyelete mellett meg kell várni, amíg elszállításukról a hatóság intézkedik.

Esetleges kitelepítés elrendelése esetén a hatóság az alábbi **gyülekezési helyet** jelölte ki:

- Mándok, Kossuth u. 1. Református templom

Elhelyezés (kimenekítés, kitelepítés esetén): Az elhelyezésre a helyi Általános Iskola és / vagy Művelődési ház épületében kerül sor.

Legyenek nyugodtak! A hátrahagyott értékek őrzéséről a hatóságok gondoskodnak.

Helyreállítás: A baleset során keletkezett épületkárok bejelentése, nyilvántartásba vétele a Városházán történik.

A lakosság védelme érdekében hozott intézkedésekért a polgármester a felelős. A polgármester irányítja helyi szinten a polgári védelmi feladatok ellátását.

Védekezésben résztvevő szervezetek:

- Sz.-Sz.-B. Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	☎: 42/594-609	☎: 105
- Helyi Védelmi Bizottság	☎: 45/525-022	
- Kisvárdai Katasztrófavédelemi Kirendeltség	☎: 45/420-420	
- Kisvárdai Hivatásos Tűzoltóparancsnokság	☎: 45/420-420	
- Városi Rendőrkapitányság Záhony	☎: 107	
- Országos Mentőszolgálat	☎: 104	

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK, ELÉRHETŐSÉGEK

TÁJÉKOZTATÓ SZERVEZETEK

BM OKF elektronikus tájékoztató rendszere: www.katasztrofavedelem.hu

SEGÉLYHÍVÓSZÁMOK

KÖZPONTI SEGÉLYHÍVÓ: **112**

RENDŐRSÉG: **107** TŰZOLTÓSÁG: **105** MENTŐK: **104**